

TÜRKÇENİN MATEMATİĞİ

2022-2023 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI 10 TÜRK EDEBİYATI II. DÖNEM I. SINAVI

ADI SOYADI:
NO:

10 A B C D E F

29.03.2023
SÜRE: 40 dk

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10							Toplam
Puan	5	5	5	5	6	10	7	6	10	25							100
Aldığı																	

I.METİN

Sabahtan uğradım ben bir fidana
Dedim mahmur musun ,dedi ki yok yok
Ak elleri boğum boğum kınalı
Dedim bayram mıdır, dedi ki yok yok

Dedim inci nedir ,dedi dişimdir
Dedim kalem nedir ,dedi kaşımır
Dedim on beş nedir ,dedi yaşımır
Dedim daha var mı ,dedi ki yok yok

Erzurumlu Emrah

II.METİN

Bağ-ı dehrin hem hazânın hem baharın görmüşüz
Biz neşâtın da gamın da rüzgârın görmüşüz

Çok da mağrur olma kim meyhane_i ikbâlde
Biz hezâran mest_i mağrurun humârun görmüşüz
NÂBİ

Bağ-ı dehrin: Dünya bahçesi   **Hazân:Sonbahar**
Neşât: Neşe   **Rüzgâr: Zaman**

4. Yukarıdaki şiirin (II. METİN) nazım şekli nedir? Bu nazım şeklinin dört özelliğini yazınız.(5 P)

1.Yandaki şiirin nazım şekli (biçimi) nedir? Bu nazım şekli halk edebiyatının hangi geleneğine aittir? (5 P)

5. Yukarıdaki şiirin birinci beyitini günümüz Türkçesine çevirip beyitin ikinci dizesindeki belirgin edebi sanatı açıklayınız.(6 P)

2. Şiirde tanıtılan güzelin özelliklerini yazınız.(5 P)

6.Yukarıdaki şiirlerle ilgili (I. ve II. Metin) aşağıda istenenleri yazınız. (10 P)

I.METİN   II.

METİN

NAZIM BİRİMLERİ

ÖLÇÜLERİ

DİL – ÜSLUP ÖZELLİKLERİ

3. Yukarıdaki şiirle ilgili aşağıda istenenleri yazınız.(5 P)

ŞİRİN TÜRÜ (KONUSUNA GÖRE):

ÖLÇÜSÜ:

NAZIM BİRİMİ:

UYAK ŞEMASI:

ALTI ÇİZİLİ SÖZCÜKTEKİ SÖZ SANATI:

GELENEKLERİ

KONULARI

7. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun şekilde doldurunuz. (7 p)

- Türk edebiyatındaki ilk çeviri roman.....
- Türk edebiyatındaki ilk ilk edebi roman.....
- Türk edebiyatındaki ilk realist roman.....
- Türk edebiyatındaki ilk köy romanı.....
- Türk edebiyatındaki ilk psikolojik roman.....
- .....romanında İstanbul özellikle Beyoğlu ve Boğaziçi'ndeki hayat anlatılmıştır.Kahramanların çoğu zengin ve aydın insanlardır. Gözleme ve gerçekçiliğe önem verilmiştir. Ağır, sanatlı bir dil kullanılmakla birlikte teknik gelişmiştir.
- Yakup Kadri, Halide Edip,Refik Halit, Reşat Nuri ..... yazarlarıdır.

FELÂTUN BEY VE RAKİM EFENDİ

Felâton Bey'i tanır mısınız? Hani ya şu Mustafa Merakî Efendi'nin oğlu. Galiba tanıyamadınız fakat tanınması gereken bir çocuktur... Felâton Bey , ayda en az yirmi bin kuruş geliri olan bir babanın tek oğlu olup dünyada yirmi bin kuruş geliri olan adamın başka hiçbir şeye ihtiyacı kalmayacağına hükmetmiş ve ayrıca kendisini beğenmiş olduğundan cuma günü mutlaka bir seyir yerine gidip cumartesi günü ise dünkü yorgunluğu çıkarıp Pazar günü seyir yerleri daha alafranga olduğundan gitmemelik edemez.Pazarın yorgunluğunu pazartesi çıkarır.Salı günü daireye gitmeye hazırlanırsa da havayı uygun görünce Beyoğlu'nun bazı ziyaret yerlerini, baba dostlarını, ahababı ziyaret arzusu o günü dahi tatil ettirir.Çarşamba günü daireye gidecek olur ise saat altıdan dokuza kadar olan zamanı o haftanın olaylarını anlatarak oyalanıp akşam için mutlaka iki dalkavukla gelip geceyi alafranga eğlence yerlerinde geçirir.O gece sabahladığı için perşembe günü akşama kadar uyur.Nihayet Cuma gelir bir haftalık meşguliyet nasılsa diğer haftaların meşguliyetlerini andırır... (AHMET MİTHAT)

8. Aşağıdaki soruları yukarıdaki metne göre yanıtlayınız. (6 p)

- Yukarıda bir bölümü verilen eser edebiyatımızın hangi döneminde yazılmıştır?
- Metinden de yararlanarak eserde hangi temanın ele alındığını yazınız.
- Metinden de yararlanarak bu dönem romanında görülen üç özelliği yazınız.

9. a) Aşağıdaki cümleleri öğelerine ayırınız. (10 p)

- Namık Kemal'in romanın akışını durdurarak kendi düşüncelerini söylemesi ,İntibah'ın önemli kusurlarından birisidir.
- Bu büyük köşkün yemek odasında misafirler için akşam yemeği verilecekti.

b) İkinci cümleyi 'özne –yüklem 'ilişkinine göre inceleyip fiilin (yüklemin) çatısına göre çeşidini yazınız. (3 P)

c) Yukarıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin yapısına göre çeşidini yazınız.(4 P)

d) Yukarıdaki cümlelerde "ek-fiil "almış sözcükleri bulup ek-fiilin hangi göreviyle kullanıldığını yazınız..(4 P)

e) Aşağıdaki cümlede yer alan edatları bulup cümleye kattığı anlamı yazınız. (4 p)

O gece sabahladığı için perşembe günü akşama kadar uyur.

10. Aşağıdaki soruları İskender Pala' nın " OD" kitabına göre yanıtlayınız.(25 PUAN)

<p>a) Yunus Emre'nin şiirlerini ilk okuduğunda suya ve ateşe atan kimdi? Onu bu davranışından vazgeçiren ne oldu?</p>	<p>b) <u>Süveyda (sevda)</u> sözcüğünü kitapta kim, nasıl açıklamıştı ?(5 P)</p>	<p>c) Kitapta geçen "Sitare,mihman, od, nihan" sözcüklerinin anlamlarını yazınız. (4 PUAN)</p>
<p>d) Yunus Emre'ye "Dünya kokuyorsun." diyen kimdi, bunu ne zaman söyledi? (4 P)</p>	<p>e) Yunus Emre'nin babası Kayser Alp'e neden "Kurtoğlu" diyorlarmış? (4 P)</p>	<p>f) Samuel kimdir, şaman çatalı nedir?(4P)</p>